

Sysikoijulla

JUHANI. Tosi, että löytyy herrasmaailmassa paljon ämmällistä ja naurettavaa, sen huomasin Turku-retkelläni. Mutta kas kun meitä lähenee oikein rasvojen hajussa ja liehuivissa krooseissa tuollainen liehakoitseva lunttu, niin eipä ilman ettei hemmahtelee ihmislapsen sydän. Jaa, jaa, pojat! maailman hekuma houkuttelee vahvasti; sen huomasin Turku-retkelläni. Ja sanonpa kerran vielä, että sydämeni surkuttelee tyttöä tuolla vuorella. Ja oli hänellä jo aika pelastua helvetistä ja seilata ystävänsä kanssa rauhan satamaan, jonne Jumala meitäkin viimein auttakoon. Siinä toivossa koetamme nukkua nyt. Tosin on tästä vuoresta vielä yksi merkillinen tarina, mutta jääköön se toistaiseksi, ja koettakaamme nukkua nyt. - Menepäs kuitenkin, Simeoni, peittämään hiilustaa tuhalla, ettei minun tarvitse huomenaamalla karkkua kilkuttaa ja heinävihkoa heilutella, vaan pääsen kohta nakuttelemaan hirren päätä kuin punaharjainen tikka. Menepäs.

Seitsemän veljestä (5. luku)

Mutta mielinpä nyt kertoa vanhasta Taula-Matista, veljesten ainoasta ystävästä täällä metsissä. - Oli ukko, nimeltä Taula-Matti; asui tuuhealla, visaisella mäellä, yksin hän asui pienessä majassansa muutama tuhannen askelia Impivaaran vuoresta. Taulaa teki hän pehmeintä Hämeessä ja vallan vahvoja tuohikenkiä, ja tämä virkansa toi hänelle puuttumatta jokapäiväisen leipänsä. Nuorempana oli hän matkustanut Pohjanmaalla, jonne jalona kyytimiehenä seurasi entistä pitäjän provastia, joka oli muuttanut aina Lapinmaan rajoille. Siellä oli Taula-Matti viipynyt seuraavan kesän, pyynnellen karhuja, ahmoja ja kurkia Pohjolan äärettömillä rämeillä. Näiltä retkiltä oli hänellä kertomista paljon; ja muisto oli hänellä verrattoman tarkka; eipä hän unohtanut mitä hän kerran näki tai kuuli. Tarkka oli myös hänen havaintonsa ja silmänsä; pyörryttävien salojen halki hän vaelteli milloinkaan eksymättä. Ei löytynytäkään paikkaa niin kaukaista, missä hän vaan kerran oli käynyt, jonka suuntaa ei hän luullut tietävänsä, erehtymättä hiuskarvan vertaa. Hän osoitti sen kohta peukalollansa; ja turhaan väittelivät vastaan, niin järkähtämättömänä piti hän tietoansa. Jos esimerkiksi häneltä kysyit: »missä on Vuokatti», vastasi hän kohta, puskien peukalollansa kohden taivaan reunaan: »tuolla; katso pitkin peukaloani; tuolla, vaikka ampuisit. Kuusamon kirkko on tuon pienen kuveron kohdalla, mutta siitä pieni kukon harppaus oikealle kulkee linja Vuokattiin». Samoin, jos kysyit häneltä: »missä on Porrassalmen tappeluskenttä», vastasi hän taasen viipymättä ja puskien peukalollaan kohden taivaan reunaan: »tuolla; katsos pitkin peukaloani; tuolla, vaikkas ampuisit». Niin oli ukko tarkka, ja tarkoin tunsin hän myös metsät monien peninkulmien avaralta majansa ympärillä.

Moneen ristiin oli hän ne astellut, etsien milloin kääpiä, milloin kenkätuohia ja milloin käyskellen pauloillansa. Tapahtui myös joskus, että hän, näin ympäri kuljeksien, poikkiesi Impivaaran pirttiin tervehtimään veljeksiä. Ja silloin oli veljeksillä hauska hetki: suut selällään he kuultelivat ukon kertomuksia, suut selällään ja korvat pystyssä kuin nahkasiiven korvat. - Kerranpa taasen eräänä elokuun iltana istuu hän veljesten luona, haastellen metsäretkistänsä pohjoisilla mailla.

Seitsemän veljestä (7. luku)